

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: **Jana Vystrčilová**

Vysoká škola: Pedagogická fakulta JU

Katedra: bohemistiky

Aprobace: čeština - dějepis

Datum odevzdání posudku: 12. května 2007

Recenzent*]
Vedoucí* diplomové práce
doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Čeština Jindřicha Hýzrla (1575-1665) v jeho životních příbězích [téma]

Předložená diplomová práce měla za úkol zhodnotit češtinu, jíž užíval autor memoárů, příslušník české drobné šlechty, který sepsal své životní příběhy pro uchování paměti potomků. Jeho psaný projev je silně ovlivněn dobovým mluveným jazykem. Hýzrle se od 11 let pohyboval v cizině, kde se mu dostalo dalšího jazykového vzdělání, ovládal několik cizích jazyků, a tak se čeština stala jedním z kódů, které užíval při konverzaci možná méně často než němčinu nebo jiné evropské jazyky. Své paměti sepsal německy a česky, zůstaly však v rukopise.

Diplomantka pracovala s kritickou edicí české verze, seznámila se i s překladem z němčiny, ale při analýze se opírala o českou verzi. Zde se zaměřila především na charakteristické i příznakové jevy roviny hláskoslovné a tvaroslovné, méně pak na jevy roviny lexikální, ačkoli nejnápadnější je slovní zásoba Hýzrlava jazyka, protože obsahuje řadu přejímek z dvorského žargonu a vojenské profesní mluvy. To však nebylo předmětem zpracování.

Její práce je především důkladnou analýzou hláskoslovných jevů Hýzrlava jazyka, autorka srovnávala výsledky svého rozboru s názory autorů humanistických i pozdějších gramatik a hodnotila příznakové rysy dobového mluveného jazyka na pozadí humanistické normy. Stejně tak si počínala v rovině tvaroslovné, kde sledovala pronikání či ústup pádových koncovek substantiv, adjektiv, zájmen, pohyb v koncovkách sloves, v tvoření a užívání slovesných tvarů neurčitých. V rovině lexikální věnovala pozornost jednak dobovým slovům, dále slovům všeslovanským a staročeským, sledovala slova s příznakem expresivnosti, některé slovo tvorné zvláštnosti a frazeologické jednotky.

Její závěry jsou podloženy statistickým hodnocením, k němuž bylo zapotřebí mimořádné trpělivosti, a doloženy řadou ilustrativních příkladů z textu.

Širokým záběrem, prací s odbornou literaturou a vhodnou aplikací gramatických poznatků na dobový jazykový materiál přesahuje autorka rámec běžné

diplomové práce. Drží se vytčeného cíle a všestranně hodnotí hláskové a tvaroslovné jevy, které jsou pro Hýzrlův jazyk příznačné. Pomocí statistických údajů přesvědčivě ukazuje, že některé (zejména hláskové změny) jsou Hýzrlem užívány důsledně (např. diftongizace ý, í >ej), zatímco jiné nejsou tak důsledné (např. úžení é>í). Na pozadí celkového statistického hodnocení dokazuje, že autor znal i tvary starší, nezměněné, přijaté do normy spisovného jazyka.

Práce je psána kultivovaným jazykem, s pečlivostí a důsledností při výkladu. Obsahuje jen minimum nedostatků spíše technického rázu. Z drobných překlepů a věcných nedostatků připomínám: s. 28 (instr. sg. a-kmenových substantiv místo ak. sg.), s. 37 interpunkce a drobný překlep (... *slova změnou zasažená, i slova, v nichž* ...), s. 49 (druhý odstavec na konci zdvojená formulace), překlepy na s. 66 (u životných jmen osobních), s. 69 (před koncovkou místo po koncovce), s. 70 (*po kvartýřích*). Zájmeno *veš, vše* hodnotit podle HMC jako neurčité (viz s. 86), s. 90 *-ou*, ne *-sou*, s. 92 chybí znak pro nosovku *ǫ*, s. 130 (2. odst. dát pryč *byla*, ponechat jen *se stala*). Uvedené připomínky nesnižují celkovou kvalitu práce.

Autorčina analýza přispěje k jazykovědnému bádání o češtině střední doby, zejména k rozšíření poznatků o jazyku 17. století.

Doporučuji práci k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v ý b o r n ě**

.....
podpis vedoucího - recenzenta diplomové práce

